

Datum
2020-04-17

Nr FOI-2020-153

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Er referens
Kasper Irgens
Fi2019/03441/SFÖ

Vår handläggare
Maria Lignell Jakobsson

Remissvar gällande ”Med tillit följer bättre resultat – tillitsbaserad styrning och ledning i staten (SOU 2019:43)”

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har, utifrån de utgångspunkter som myndigheten har att beakta, följande synpunkter på vad som anges i det remitterade underlaget.

Genom en mer tillitsbaserad styrning och ledning kan medarbetarnas kompetens, erfarenheter och idéer bättre tas tillvara i syfte att uppnå större nytta för samhället och, i FOI:s fall, uppdragsgivarna. FOI bejakar därför att tillitsbaserad styrning och ledning i staten kan leda till bättre resultat.

FOI har sedan flera år tillbaka arbetat med att tydliggöra den statliga värdegrunden och stärka tjänstepersonsrollen, bl.a. genom case-seminarier. Ett internt arbete har bedrivits i samverkan med medarbetarna avseende att tydliggöra vad ett gott medarbetarskap innebär på FOI. Dialogen med Försvarsdepartementet har också förändrats mot att fokusera mer på helhetssyn och mindre på detaljstyrning, vilket vi ser ger bättre förutsättningar för FOI att uppfylla uppgifterna enligt myndighetens instruktion och att stödja våra uppdragsgivare. Det är alltså avgörande att hela styrkedjan utvecklas, såväl i dialogen mellan regeringen och myndigheterna som internt inom och mellan myndigheter. Detta tydliggörs även av delegationen: ”Samtidigt vill vi framhålla att regeringen även framöver har en viktig roll för att utveckla en tillitsbaserad styrning och ledning som når genom hela styrkedjan.” FOI delar denna uppfattning.

FOI
Totalförsvarets forskningsinstitut

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	registrator@foi.se
FOI 164 90 STOCKHOLM	Gullfossgatan 6, Kista Leveransadress Gullfossgatan 12, Kista	08-55 50 30 00		Orgnr: 202100-5182 www.foi.se

Synpunkter på lämnade förslag

4.2 Fortsatt stöd till utvecklingen av en mer tillitsbaserad styrning och ledning för statliga myndigheter

Delegationens förslag: Statliga myndigheter ska ha tillgång till ett stöd för att utveckla en mer tillitsbaserad styrning och ledning. Stödet ska bestå av: information och kunskap om tillitsbaserad styrning och ledning, en plattform för erfarenhetsutbyte och samarbete, processtöd samt kompetensutveckling.

FOI är positiva till att stöd utvecklas som stärker en tillitsbaserad styrning och ledning i staten.

Delegationens förslag: Regeringen ska ge Arbetsgivarverket i uppdrag att tillhandahålla ett stöd riktat till statliga myndigheter för att utveckla en mer tillitsbaserad styrning och ledning inom myndigheterna. Arbetsgivarverket ska i genomförandet av uppdraget samverka med relevanta aktörer.

FOI föreslår att en fördjupad beredning genomförs innan beslut fattas om vilken aktör som ska tillhandahålla stödet, och vill här framhålla Statskontorets utmärkta stöd avseende styrning och värdegrundarbete. Det kan dock finnas en motsättning mellan en granskande roll och en stödjande som behöver analyseras närmare. FOI vill även poängtera vikten av att inte inrätta en ny myndighet för denna uppgift.

4.4 Inrätta en regeringsnära utvecklingsmiljö inom kommittéväsendet

Delegationens förslag: Regeringen ska tillsätta en kommitté som får i uppdrag att skapa en arena för att kunna överväga och identifiera eventuella lösningar på komplexa samhällsutmaningar.

Tillitsdelegationen bedömer att det behövs ytterligare en neutral, sektorsövergripande och sammanhållande arena för att hantera vissa komplexa samhällsutmaningar där regeringen är initiativtagare. Exempel som lyfts är frågor som ungdomsbrottslighet, sjukskrivningar på grund av psykisk ohälsa, järnvägens punktlighet eller läkemedelsförsörjning.

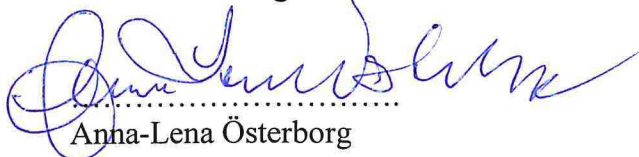
FOI instämmer i analysen och konstaterar att den svenska förvaltningsmodellen har svårt att hantera komplexa samhällsproblem där många myndigheter och andra aktörer behöver samverka. Ett ytterligare område som är komplext, styrs från flera departement, har många aktörer med olika ansvar och som kännetecknas av en hög grad av genuin osäkerhet är totalförsvaret och planeringen av ett samhälle i beredskap.

FOI vill dock här framhålla behovet av att stärka kommittéväsendet. Det finns ett stort behov av långsiktig och kvalificerad utredningsverksamhet för att på ett strukturerat sätt hantera komplexa samhällsproblem. De frågor som är så komplexa att de inte kan hanteras genom samverkan mellan myndigheter torde kräva en grundlig beredning för att vara långsiktigt hållbara och de exempel som nämns av delegationen har vuxit fram under lång tid, ofta många år.

Ett alternativ kan vara att stärka Statens offentliga utredningars beredningskapacitet att exempelvis stödja Regeringskansliet i att identifiera nya utredningar och att påskynda uppstartsfasen för nya utredningar.

Karaktären på de frågor som skulle hanteras av en regeringsnära utvecklingsmiljö (RUM) beskrivs i betänkandet som att de kan hanteras inom befintliga ramar utan att behöva vänta in utredningar, remisshantering eller regeringsbeslut när sådana inte krävs. Utgångspunkten för den typen av frågor bör snarare vara att involverade myndigheter aktivt deltar i hanteringen av frågan genom tydliga uppdrag från regeringen.

Detta remissvar har beslutats av överdirektören Anna-Lena Österborg efter föredragning av planeringsdirektören Maria Lignell Jakobsson. I den slutliga handläggningen har även chefsjurist Eva Liljefors, controller Birgitta Lewerentz och särskild rådgivare Mikael Wiklund deltagit.

.....
Anna-Lena Österborg
.....
Maria Lignell Jakobsson

Sändlista:

För kännedom
Fi.ofa.sfo@regeringskansliet.se

Internt FOI
Registrator
GD-sekreterare
Särskild rådgivare